

Матеріали та методи: матеріал: щорічні звіти Державної служби статистики України та Національного бюро статистики Китаю. У роботі використана методика аналізу динамічних рядів із визначенням темпів приросту.

Результати: У результаті проведених обрахунків визначено: серед дорослого чоловічого населення (ЧН) спостерігається тенденція до зниження показника смертності в обох країнах ($p < 0,05$), темп зниження в Китаї є сталим протягом усього часу. Для України характерне коливання із різкими підвищеннями рівня смертності (РС). РС ЧН в Україні в 2,5-3 рази перевищує рівень в Китаї. Схожа картина спостерігається і для показників смертності серед дорослого жіночого населення (ЖН) ($p < 0,05$), різниця між РС становить 1,3-1,8 рази.

При дослідженні поширеності паління визначено, що серед чоловіків ця негативна соціальна звичка становить 48,4% в Україні та 47,4% в Китаї. Протягом досліджуваного часу поширеність паління серед ЧН Китаю знизилась з 50,9% у 2010 р. до 47,4 у 2016 р., а в Україні – з 52,1% до 48,4%. Константовано, що темп зниження в Китаї зменшується (від -0,8 до -0,3), а в Україні лишається сталим (близько -0,8). Схожа динаміка спостерігається і серед ЖН, проте показник поширеності паління серед ЖН України (13,7%) у 6 разів більший за аналогічний щодо ЖН Китаю (1,9%). Коефіцієнт недоїдання в Китаї має тенденцію до зниження – з 14,8% у 2006 р. до 8,7% у 2016 р. (темп зниження -0,3 - -0,7), тоді як в Україні спостерігається стала тенденція до збільшення: з 2,5% у 2014 р. до 3,3% у 2016 р. (темп приросту становить 0,4). Досліджуючи поширеність ожиріння, визначено тенденцію до збільшення показника як серед ЧН Китаю (з 2,9 до 5,9, темп приросту 0,2-0,4), так і серед українців: з 17,2 до 22,0 (темп приросту 0,4-0,5). Схожа картина і серед жінок: у Китаї показник змінюється з 4,0 у 2006 р. до 6,5 в 2016 р. (темп приросту 0,2-0,3), а в Україні показник становить від 23,5% до 25,7%, темп приросту 0,2-0,4.

Висновки: У результаті дослідження встановлено, що при тенденціях до зниження рівня смертності, показник смертності в Україні перевищує показник у Китаї, особливо серед чоловіків (у 2,5-3 рази); відсоток паління в 6 разів вище серед українських жінок; в Україні спостерігається зростання показника недоїдання, тоді як в Китаї його постійне зниження; в обох країнах спостерігається зростання частоти ожиріння у обох статей, проте в Україні поширеність в 4-6 раз вища.

ПСИХОГІГІЄНИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗМІН ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

PSYCHO-HYGIENIC FEATURES OF EMOTIONAL INTELLIGENCE CHANGES IN THE SOCIAL ADAPTATION OF FOREIGN STUDENTS OF THE HIGH EDUCATIONAL INSTITUTION

Варшавер А. П., Катрушова Л. О.

Науковий керівник: к. мед. н., доц. Саргош О. Д.

Varshaver A. P., Katrushova L. O.

Science advisor: doc. Sarhosh O. D., PhD

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

Кафедра гігієни, екології та охорони праці в галузі

Актуальність: Надзвичайно актуальною в наш час є проблема міждержавної освітянської міграції молоді, як одного з векторів міграції. Глобальні соціально-економічні системні зміни у світі та зростаючі темпи міждержавної освітянської міграції молоді загострюють значимість проблеми соціальної адаптації широких контингентів студентської молоді в нових умовах «чужого» суспільства.

Мета роботи: метою роботи було вивчення особливостей змін емоційного інтелекту в процесі соціальної адаптації студентів-іноземців вищих навчальних закладів (ВНЗ) України медичного профілю в умовах освітянської міграції.

Матеріали та методи: В дослідженнях був використаний тест на емоційний інтелект Н. Холла (тест EQ), що дало можливість оцінити динаміку розвитку емоційного інтелекту в процесі навчання та соціальної адаптації.

Отримані результати: Проаналізувавши дані, нами було відмічене виражене зростання рівня емоційного інтелекту в процесі навчання та соціалізації різних етнічних груп студентів-іноземців в Україні. Так, емоційний інтелект у студентів на першому курсі навчання (в межах 30,0 - 38 балів), що трактується як "низький" рівень, але по закінченню шостого курсу навчання цей показник зріс до значень 59 - 72 бали, що вкладається в межі значень "середній", та навіть "високий" в групах англомовного навчання.

В ході роботи нами були окреслені основні вектори, що сприяють адекватній адаптації та соціалізації студентів-іноземців в умовах українського суспільства при освітянській міграції за рахунок динаміки розвитку емоційного інтелекту:

1. Особистісно-мотиваційне відношення до вищого навчального закладу та навчання: бажання (чи небажання) приймати навчальні задачі, виконувати завдання педагога, іншими словами - навчатися.

2. Прийняття учбового завдання: розуміння задач, поставлених педагогом; бажання їх виконувати; прагнення до успіху чи бажання уникнути невдачі.

3. Уявлення про зміст навчальної діяльності та способах її виконання: рівень елементарних знань та вмій, сформованих до початку навчання.

4. Інформаційне поле: забезпечує сприйняття, переробку та збереження різноманітної інформації в процесі навчання.

5. Управління діяльністю: планування, контроль та оцінка власної діяльності, а також сприйнятливості до навчання.

Висновки: у роботі проаналізовано наукові підходи до дослідження ролі зміни емоційного інтелекту в процесі адаптації та соціалізації студентів-іноземців при освітянській міграції у ВНЗ України медичного профілю. Приве-

дені дані про склад основних етнічних груп в залежності від мови країн постійного проживання та віросповідання. Окреслені основні вектори, що сприяють адекватній адаптації та соціалізації студентів-іноземців в умовах українського суспільства.

На наш погляд, доцільним є поглиблення теоретичного аналізу соціально-психологічного портрету студентів-мігрантів з метою їх ефективного психолого-педагогічного супроводу в процесі адаптації та допомоги при побудові професійної перспективи на підґрунті ефективного розвитку емоційного інтелекту.

ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА ХАРЧУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНИХ ДИТЯЧИХ КОЛЕКТИВІВ

HYGIENIC ASSESSMENT OF NUTRITION ORGANIZED CHILDREN'S COLLECTION

Голуб Л. В.

Науковий керівник: к. мед. н., доц. Саргош О. Д.

Holub L. V.

Science advisor: doc. Sarhosh O. D., PhD

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

Кафедра гігієни, екології та охорони праці в галузі

Актуальність: Збалансоване повноцінне харчування є основою для росту і розвитку дитячого організму, а також для зміцнення здоров'я. З їжею ми отримуємо енергію (енергетична цінність раціону повинна покривати енергозатрати організму), поживні речовини (білки, жири, вуглеводи, макро- та мікроелементи, вітаміни) необхідні для фізіологічної життєдіяльності організму, гарне самопочуття (через різноманітність їжі за рахунок широкого асортименту продуктів і різних прийомів їх кулінарної обробки). Натомість неповноцінне харчування – це фактор ризику виникнення відхилень у стані здоров'я дітей. Також важливу роль в збалансованому харчуванні відіграє ступінь забезпеченості та доступності продуктів. Важливо оцінити якість харчування дітей, яких забезпечує держава, з урахуванням її соціально-економічного стану.

Мета роботи: Аналіз фактичного харчування вихованців загальноосвітніх шкіл-інтернатів з метою створення шляхів його оптимізації.

Матеріали та методи: У роботі використано метод розрахунків за меню-розкладками шкіл-інтернатів.

Результати: Вивчено та проаналізовано раціон харчування дітей 5-7 класів шкіл-інтернатів (частоту вживання основних продуктів, з акцентуванням уваги на вживанні продуктів щоденного споживання) в позаканікулярний період. Встановлено, що діти школи-інтернату при 4-х разовому режимі харчування щоденно отримують повний спектр необхідних продуктів. Спостерігається зменшення вживання молочних та м'ясних продуктів, що частково компенсується вживанням риби та молочно-кислих продуктів. В результаті вивчення та аналізу харчового раціону встановлено коливання середньодобових наборів продуктів харчування в різні періоди року.

Висновки: Встановлено, що харчовий раціон організованого дитячого колективу (школи-інтернату) є різноманітним, містить повний набір необхідних продуктів, з незначними відхиленнями, які компенсуються вживанням взаємозамінних продуктів. Враховуючи актуальність даної проблеми, подальшому планується більш детальне вивчення існуючої організації харчування вихованців шкіл-інтернатів.

ПРОФІЛАКТИКА ШКІДЛИВИХ ЗВИЧОК СЕРЕД СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВИШІВ

PREVENTION OF BAD HABITS AMONG STUDENTS OF HIGHER MEDICAL EDUCATION

Животовська А. І., Шапошніков П. С.

Науковий керівник: д. мед. н., проф. Голованова І. А.

Zhyvotovska A. I., Shaposhnikov P. S.

Science advisor: prof. Golovanova I. A., D. Med. Sci.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

Кафедра соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я з біостатистикою

Актуальність. Актуальність наукових досліджень визначається значним значенням способу життя у збереженні та зміцненні здоров'я населення. Дослідники однак у своїй думці про необхідність забезпечення оптимізації профілактичних заходів у сфері комплексного надання медичної допомоги. Водночас, акцент робиться на збереженні та зміцненні здоров'я студентської молоді для запобігання численним інфекційним та неінфекційним хворобам. Цей важливий і складний процес залежить від своєчасного виявлення факторів ризику розвитку хвороб, їх корекції, моніторингу та оцінки стану здоров'я молоді та студентів.

Мета роботи: виявити поширеність споживання тютюну, алкоголю та енергетичних напоїв серед студентів медичних університетів та визначити шляхи протидії шкідливим звичкам.

Матеріали та методи: У роботі використано бібліо-семантичний, епідеміологічний, соціологічний, медико-статистичний методи. Анонімне опитування проходили студенти закладів вищої медичної освіти. Обсяг досліджень склав 948 респондентів, із них 34,5% чоловіків і 65,5% жінок. За віковим розподілом найбільшу групу склали студенти віком 20-25 років (80,9%), тоді як респонденти віком до 20 років і старше 25 років становили відповідно 13,3% та 5,8%. Статистичну обробку результатів проводили з використанням ліцензованих програм Statistica 10.0 і MS Excel XP.

Результати: Результати дослідження поширеності шкідливих звичок серед студентів вищих медичних навчальних закладів показали, що тютюн споживає 38,0±3,3, алкоголь - 76,1±2,0 на 100 респондентів. Майже третина